

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Рев-26/2002
Бањалука 21. 02. 2003. године

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Бајагић Здравка, као председника вијећа, Бајић Петра, Нинић Јанка, Лукић Драгослава и Мрша Смиљане, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца К.Њ. из Б. кога заступа Ћ.С. из Б.Л. против туженог ЗОИЛ "С" О.Ј. Б.Л. накнаде штете одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Вишег суда у Б.Л. Гж-458/92 од 09. 04. 1992. године, на сједници одржаној 21. 02. 2003. године, донио је

П Р Е С У Д У

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Б.Л. П-1976/89 од 23. 09. 1991. године обавезан је тужени ЗОИЛ "С". П.Ј. Б.Л. да тужиоцу на име накнаде штете плати 9. 693, 60 динара са законском затезном каматом почев од 27. 06. 1991. године па до исплате, уз накнаду трошкова парничног поступка у износу од 19. 445, 00 динара са законском затезном каматом почев од 23. 09. 1991. године, па до исплате, све у року од 15 дана по правоснажности пресуде под пријетњом извршења. У односу на туженог Ћ.Б. утврђено је да је тужба повучена.

Другостепеном пресудом Вишег (Окружног) суда у Б.Л. Гж-458/92 од 09. 04. 1992. године жалба туженог ЗОИЛ "С". П.Ј. Б.Л. је уважена, првостепена пресуда преиначена тако што је тужбени захтјев одбијен.

Благовремено изјављеном ревизијом тужилац побија другостепену пресуду због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се ревизија уважи, другостепена пресуда преиначи тако што ће се жалба туженог одбити и првостепена пресуда потврдити.

Одговор на ревизију није поднесен, нити се Републички јавни тужилац изјаснио о поднесеној ревизији.

Ревизија није основана.

Тужбом тужилац тражи да му тужени накнади штету у износу од 9. 693, 60 динара која му је проузрокована у саобраћајној несрећи која се догодила 27. 03. 1989. године на путу Б.Л.-Б.М. у којој му је оштећено његово путничко возило са којим је управљао К.Д.

Наконведеног поступка првостепени суд је утврдио: да се дана 27. 03. 1989. године око 19, 30 часова на путу Б.Л.-Б.М. у близини куће Ј.Б. у засеоку Ј. догодила саобраћајна несрећа у којој су учествовали К.Д. са возилом марке "Опел - Аскона" рег. бр. ПД 361-80 и Ћ.Б. са возилом марке "Застава 750", рег. бр. БЛ 141-598; да се возач К.Д. са наведеним возилом кретао из правца Б.М. и да је прије настанка саобраћајне несреће наишао на паркирана два возила на његовој коловозној траци које је обилазећи прешао на лијеву коловозну траку којом се из супротног правца кретао возилом Ћ.Б. када су се сударили на тој страни (лијевој коловозној страни гледајући у правцу кретања возила К.Д.) предњим десним дијелом возила у којој су оштећена оба возила; да су

радници Секретаријата за унутрашње послове Б.Л.а тога дана сачинили службену забиљешку у којој су констатовали оштећења на оба возила; да је Општински суд за прекршаје Бањалука рјешењем број: XII-10432/89 од 15. 11. 1989. године учеснике у наведеној саобраћајној несрећи К.Д. и Ћ. Б. огласили кривим због саобраћајних прекршаја из одредби члана 58. став 2, 171. став 1 и 201. став 1. Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима и изрекао им новчане казне у износу од 200.000,00 односно 160. 000,00 динара; да возило којим је управљао Ћ.Б. није било осигурано од одговорности за штете према трећим лицима и да тужени одбија да наведени износ штете плати тужиоцу.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд закључује, да су оба учесника саобраћајне несреће допринијела настанку штетног догађаја и да је допринос возача Ћ.Б. 30% за то што му "долазеће возило К.Д. технички није било крајње изненађење и да је крајњом реакцијом могао избјећи, односно смањити висину настале штете" и судио тако што је обавезао туженог да тужиоцу накнади штету у опсегу од 30% што одговара износу наведеном у изреци првостепене пресуде.

Другостепени суд одлучујући о жалби туженог усваја чињенично утврђење првостепеног суда, али не и његов закључак "да је возач возила којим је управљао Ћ.Б. одговоран за насталу штету". Другостепени суд, наиме, закључује да на страни наведеног возача нема никаквих пропуста зато што се кретао правилно својом десном страном са малом брзином, и да је за насталу штету искључиво одговоран возач К.Д. који је предузео радњу обилажења паркираних возила, а да се прије тога није увјерио да ту радњу може безбедно извршити, односно није се увјерио да ли му у том моменту из супротног правца долази возило, прешао на лијеву коловозну траку у моменту када је из супротног правца својим возилом долазио Ћ.Б. на који начин је поступио супротно одредби члана 58. Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима и судио тако што је жалбу туженог уважио, првостепену пресуду преиначио и одбио тужбени захтјев.

Одлука другостепеног суда је правилна.

Према одредби члана 58. Закона о основима безбједности саобраћаја на путевима ("Сл. лист СФРЈ", број: 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 и 11/91, у даљем тексту: ЗОБСП-а) који се у Р. С. примјењује на основу члана 12. Уставног закона за спровођење Устава Р. С. ("Сл. гласник РС", број: 21/92) који је био на снази у вријеме штетног догађаја прописано је да претицање и обилажење возач смије да врши само ако тиме не омета нормално кретање возила која долазе из супротног смјера и ако на путу има довољно простора за безбједно извођење тих радњи (став 1.); а возач не смије да врши претицање и обилажење кад тиме, с обзиром на карактеристике пута и постојеће околности на путу и у саобраћају или с обзиром на техничка својства возила којим управља угрожава друге учеснике у саобраћају (став 2.)

Одредбом члана 41. тог Закона прописано је да се возило креће десном страном коловоза у правцу кретања (став 1.); а возач је дужан да возило у кретању држи што ближе десној ивици коловоза и на толикој удаљености од ње да с обзиром на брзину кретања возила, услове саобраћаја и на стање и особине пута, не угрожава друге учеснике у саобраћају и не излаже себе опасности (став 2.)

Из одредбе члана 58. наведеног Закона произлази обавеза возача који врши претицање и заобилажење возила да такву радњу може предузети само ако тиме не омета кретање возила која долазе из супротног правца као и да на путу има довољно простора да ту радњу изврши безбједно и да при томе водећи рачуна о карактеристикама пута, стању саобраћаја не угрожава друге учеснике у саобраћају, док из одредбе члана 41. тог Закона произлази обавеза возача да се у правцу кретања креће возилом својом коловозном траком уз десну ивицу коловоза и на довољној удаљености од ње, и да својом вођњом не утиче на брзину кретања других возила, услова саобраћаја и стање пута при чему да не угрожава себе и друге учеснике у саобраћају.

С обзиром на чињенице које су утврђене у поступку пред првостепеним судом, а које нису ни оспорене од парничних странака, правилан је закључак другостепеног суда да је наведену штету искључиво проузроковао возач К.Д. који је како је речено, супротно одредби члана 58. став 2. ЗОБСП-а заобилазећи паркирана возила на својој коловозној траци прешао на лијеву коловозну траку којом се правилно са возилом кретао Ћ.Б.

Приговор ревизије " да је другостепени суд погријешо када је игнорисао налаз и мишљење судског вјештака С.В. да је штетном догађају допринио Ћ.Б. са 30% одговорности" није основан.

Према одредби члана 250. Закона о парничном поступку (у даљем тексту: ЗПП), суд ће извести доказ вјештачења кад је ради утврђења или разјашњења неке чињенице потребно стручно знање којим суд не располаже.

У овом спору првостепени суд је ангажовао вјештака С.В. који је дао писмени налаз и мишљење. У налазу и мишљењу вјештак је навео: "да је највјероватније возач К.Д. обилазио заустављена возила, а затим прешао на лијеву страну у смијеру свог кретања", које по вјештаку је "технички логичније и исправније и да с обзиром на вријеме када се удес догодио (око 19,30 часова), а сунце је зашло у 18, 48 часова, па су се возила морала кретати под свјетлима, и крај чињенице да је пут прегледан, никако се не може прихватити као крајње изненађење за оба возача, појава возила из супротног правца". Даље овај вјештак из оваквог стања ствари изводи закључак "о одговорности учесника у саобраћајној несрећи, возача К.Д. са 2/3, а возача Ћ.Б. са 1/3, с обзиром да се не може прихватити долазак возила као крајње изненађење".

Из наведене садржине налаза вјештака произлази да нема одговорности возача Ћулум Бранислава, док из његовог мишљења произлази одговорност овог возача у омјеру од 1/3, мада је закључак вјештака "да се не може прихватити долазак возила као крајње изненађење", онда у оваквом мишљењу вјештака у односу на његов налаз постоје протурјечности које се огледају у томе има ли или нема одговорности наведеног возача.

Међутим, овдје је у питању познавање права-одредби ЗОБСП-а - члан 58. став 2. и чл. 41., које као правне норме суд мора да познаје, и да их тумачи, те у том правцу оне не могу ни бити предмет вјештачења, нити тумачење норми права спада у надлежност судског вјештака.

Стога је правилно тумачење одредби члана 58. став 2. ЗОБСП-а од стране другостепеног суда, и правилно изведен закључак овог суда о искључивој одговорности у овом штетном догађају возача К.Д. који је управљао са путничким возилом.

Приговор ревидента "да возач Ћ.Б. није имао положен возачки испит и да није имао потребно знање за управљање моторним возилом, на који начин је он као приучен возач узроковао саобраћајну несрећу", не може се прихватити.

Тачко је, да овај возач није имао положен возачки испит у вријеме настанка штетног догађаја, међутим, он се возилом кретао правилно својом десном страном и његова вожња није у узрочној вези са штетним догађајем, већ је како је речено, оштећени искључиво крив за насталу штету, а возач Ћ.Б. у смислу одредбе члана 149. ЗОБСП-а је одговоран за саобраћајни прекршај-непосједовања дозволе за вожњу путничког аутомобила.

Остали ревизиони наводи нису од утјецана на законитост и правилност побијане другостепене пресуде.

Нижестепене пресуде немају према томе недостатке на које се указује у ревизији, нити оних на које овај суд пази по службеној дужности. Зато је ревизија туженог одбијена као неоснована (члан 393. ЗПП).

Предсједник вијећа
Бајагић Здравко

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Братић Душанка